

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการกำจัดลูกน้ำยุงลายของประชาชน โดยใช้การวิจัยและพัฒนาในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนา คือผู้นำครอบครัวหรือผู้แทน 43 คน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา 11 คน โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนา ระยะที่ 2) การแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนา การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา และระยะที่ 3) การพัฒนาการกำจัดลูกน้ำยุงลายของประชาชน กรอบการวิจัย ประกอบด้วย การสำรวจลูกน้ำยุงลาย และการกำจัดลูกน้ำยุงลาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบทดสอบความรู้ แบบสำรวจลูกน้ำยุงลาย การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการประชุมระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การตีความและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการกำจัดลูกน้ำของประชาชน พบว่า ประชาชนได้รับการอบรมหรือแนะนำให้สำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลายร้อยละ 39.5 มีความสามารถที่จะสำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลายด้วยตนเองร้อยละ 83.7 ผู้สำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลายยังเป็น อสม. หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร้อยละ 53.5 ประชาชนรู้ว่าภาชนะใดเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายถูกต้องมากกว่าร้อยละ 80 ภาชนะที่พบลูกน้ำยุงลายส่วนใหญ่เป็นโอ่ง/คุ่มน้ำใช้ อ่างซีเมนต์/ถังซีเมนต์/ถังพลาสติก ในห้องน้ำห้องส้วม พบปัญหาที่สำคัญ คือ ประชาชนไม่สำรวจลูกน้ำยุงลายด้วยตนเอง ขาดการรวมกลุ่มในการสำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลาย ในด้านความต้องการ ประชาชนต้องการให้ทุกหลังคาเรือนร่วมสำรวจลูกน้ำยุงลาย นำเด็กช่วยสำรวจลูกน้ำยุงลาย ฝึกทักษะการสำรวจลูกน้ำยุงลาย มีการช่วยเหลือหรือรวมกลุ่มสำรวจลูกน้ำยุงลาย และพัฒนาแบบสำรวจลูกน้ำยุงลายให้มีความเหมาะสมกับผู้ที่สำรวจ

2. การแสวงหาแนวทาง วิธีการพัฒนา และการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา ได้แก่ จัดให้มีการฝึกทักษะการสำรวจลูกน้ำยุงลายให้แก่เด็กและเยาวชน พัฒนาแบบสำรวจลูกน้ำยุงลายให้เหมาะกับผู้ที่สำรวจ จำนวน 1 ชุด พัฒนาเครือข่ายการสำรวจลูกน้ำยุงลายในหมู่บ้าน รณรงค์กำจัดและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย อย่างน้อย 2 ครั้ง ต่อปี และมีค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายไม่เกิน 10 (ค่า HI < 10)

3. การพัฒนาการกำจัดลูกน้ำยุงลายของประชาชน ได้แก่ ฝึกทักษะการสำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลายให้แก่เด็กและเยาวชน จำนวน 1 ครั้ง จำนวน 18 คน จัดทำคู่มือการฝึกทักษะการสำรวจและการกำจัดลูกน้ำยุงลายสำหรับเด็กและเยาวชน จำนวน 1 ฉบับ จัดตั้ง "ชมรมบัตติคูคิดพิชิตลูกน้ำยุงลาย บ้านประดู่" จำนวน 1 ชมรม พัฒนาแบบสำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลายสำหรับประชาชน จำนวน 1 ฉบับ พัฒนาเครือข่ายการสำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลายของบ้านประดู่ หมู่ที่ 5 มีเครือข่ายสำรวจและกำจัดลูกน้ำยุงลายของบ้านประดู่ หมู่ที่ 5 ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน รณรงค์กำจัดและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายครอบคลุมทุกหลังคาเรือน จำนวน 1 ครั้ง โดยสมาชิกชมรมบัตติคูคิดพิชิตลูกน้ำยุงลายบ้านประดู่ ค่า HI ลดลงเมื่อสัปดาห์ที่ 8 มีค่า HI เท่ากับ 6.97

The research aimed to develop aedes larvae elimination of the people. The study was a research and development using participatory action research emphasizing main participation for development from 43 householders or representatives and 11 other people involved. The research was divided into 3 phases, namely 1) studying the current major problems and development needs, 2) working out the main guidelines and method for development including Key Performance Indicators for success, and 3) developing aedes larvae elimination. The conceptual research was surveying aedes larvae and eliminating them. The instrument used for collecting data consisted of a questionnaire, a knowledge test, aedes larvae surveying form, in-depth interview, group discussion, and brainstorming. The quantitative data was analyzed by frequency, percentage, and mean (\bar{X}). The qualitative data was analyzed by interpretation and content analysis.

The findings were as follows:

1. the current major problems of people: 39.5% of people was trained or suggested to survey and eliminate aedes larvae; 83.7% was able to survey and eliminate aedes larvae by themselves; 53.5% was public health officials who surveyed and eliminated aedes larvae; 80% knew well that which vessels were the source of aedes larvae breeding. The vessels in which most aedes larvae were met was a big earthen water jar, a cement tub, a cement pipe, plastic tub in the rest room. The main problem was people didn't survey aedes larvae by themselves; a lack of gathering into group in surveying and eliminating aedes larvae. Regarding needs, people needed every family helped survey aedes larvae, had youngsters survey aedes larvae; practice aedes larvae surveying skills; gathered into group to survey aedes larvae, and develop aedes larvae surveying form to be suitable for surveyors.

2. working out the main guidelines and methods for development including Key Performance Indicator for success: skill training was provided to youngsters to survey aedes larvae, developing aedes larvae surveying form to suit the surveyors, developing network of aedes larvae surveying in the village, held campaign to eliminate the source of aedes larvae breeding at least 2 times a year and the aedes larvae index value should not be over 10 ($HI < 10$).

3. the development of aedes larvae elimination of the people were as follows:
1 skill training was provided to 18 youngsters to help survey and eliminate aedes larvae, 1 skill training manual for youngsters to survey and eliminate aedes larvae, setting up a club called "conspirator buddy to eliminate aedes larvae of Ban Pradu," developing a surveying and eliminating aedes larvae form for people, developing network of surveying and eliminating aedes larvae of Ban Pradu, Moo 5, to cover every family, campaigning to eliminate and destroy the source of aedes larvae breeding to every family by the club mentioned before. From the beginning to the eighth week the HI reduced to 6.97.